

Spółeczna ocena wymiaru sprawiedliwości

Opracowali
Michał Feliksiak, Jan Kujawski

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- Działanie wymiaru sprawiedliwości na ogół postrzegane jest negatywnie (61%). Dobrego zdania na ten temat jest co czwarty badany (26%).
- Blisko połowa ankietowanych (49%) wyraża ambiwalentny stosunek wobec polskich sędziów, niemal jedna piąta (19%) ma do nich stosunek pozytywny, zaś niespełna jedna czwarta badanych (23%) – negatywny.
- Polacy są podzieleni w ocenie niezawisłości sędziowskiej – nieco mniej jest badanych przekonanych o tym, że sędziowie przy orzekaniu wyroków nie podlegają żadnym naciskom z zewnątrz (18%), niż osób wyrażających zdanie przeciwne (21%). Połowa badanych (50%) twierdzi, że w niektórych przypadkach sędziom udaje się zachować niezawisłość, lecz w innych ulegają oni jakiejś presji z zewnątrz.
- Zdaniem respondentów najbardziej znaczącymi problemami w wymiarze sprawiedliwości są przewlekłość postępowań, upolitycznienie sądów oraz niesprawiedliwe wyroki.
- Więcej niż co trzeci Polak (35%) miał w ostatnich pięciu latach bezpośredni kontakt z sądem lub miał go ktoś z jego najbliższej rodziny lub znajomych. Doświadczenia tych osób są bardzo zróżnicowane, ale częściej na ich podstawie oceniają oni działania sądów negatywnie niż pozytywnie (51% wobec 43%). Uzasadnienia złych ocen koncentrują się głównie – podobnie jak w przypadku diagnozy problemów wymiaru sprawiedliwości – wokół przewlekłości postępowań (49%) oraz, w mniejszej mierze, niesprawiedliwych wyroków (20%). Z kolei dobre oceny motywowane są przede wszystkim szybkością i sprawnością postępowania (25%) oraz korzystnym rozstrzygnięciem sprawy (23%).

SPIS TREŚCI

Ocena działania wymiaru sprawiedliwości	1
Stosunek do sędziów i ich niezawisłości	3
O najważniejszych problemach w wymiarze sprawiedliwości	5
Źródła wiedzy na temat wymiaru sprawiedliwości.....	7
Oceny sądów w oparciu o osobiste doświadczenia.....	7

W czerwcu¹, po czterech latach od ostatniego pomiaru, ponownie zapytaliśmy ankietowanych o ocenę wymiaru sprawiedliwości. Interesowała nas zarówno ogólna ocena funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości oraz sędziów, jak i kwestie związane z ich niezawisłością. Zwróciliśmy się także do badanych z pytaniami o źródła tych ocen, chcąc ustalić, czy opierają je przede wszystkim na własnych doświadczeniach, czy raczej na przekazach medialnych oraz opiniach innych osób.

OCENA DZIAŁANIA WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

Więcej niż sześciu na dziesięciu respondentów (61%) negatywnie ocenia działanie wymiaru sprawiedliwości w Polsce, przy czym ponad jedna piąta badanych (22%) formułuje ocenę zdecydowanie negatywną. Tylko niewiele więcej niż co czwarty ankietowany (26%) ocenia wymiar sprawiedliwości dobrze – są to w zdecydowanej większości oceny umiarkowanie pozytywne. W porównaniu z pomiarem sprzed czterech lat obserwujemy wzrost krytycyzmu wobec wymiaru sprawiedliwości – odsetek ocen pozytywnych zmniejszył się o 2 punkty procentowe, zaś udział ocen zdecydowanie negatywnych wzrósł o 6 punktów. Warto odnotować, że jedynie w 2007 roku, a więc blisko dwie dekady temu, pozytywne oceny wymiaru sprawiedliwości dominowały nad negatywnymi.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (434) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

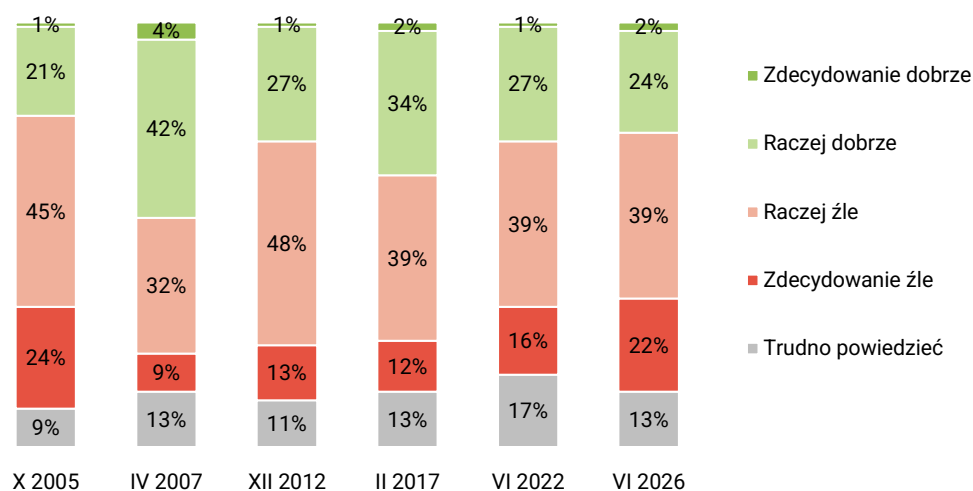
Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 11 do 21 czerwca 2026 roku na próbie liczącej 991 osób (w tym: 66,4% metodą CAPI, 16,3% – CATI i 17,3% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Jak Pan(i), ogólnie rzecz biorąc, ocenia działanie wymiaru sprawiedliwości w Polsce?

Funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości zdecydowanie bardziej krytycznie oceniają mężczyźni, badani zamieszkujący w największych miastach, anketowani o najniższych i najwyższych dochodach *per capita*, a także osoby deklarujące poglądy prawicowe.

TABELA 1

Na kandydata której partii/ ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Jak Pan(i), ogólnie rzecz biorąc, ocenia działanie wymiaru sprawiedliwości w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Koalicja Obywatelska	38	53	9
Nowa Lewica*	33	53	14
Konfederacja Wolność i Niepodległość	23	71	6
Prawo i Sprawiedliwość	19	72	9
Konfederacja Korony Polskiej*	8	87	5

* Deklaracje należy traktować z ostrożnością ze względu na niewielkie liczebności w próbie

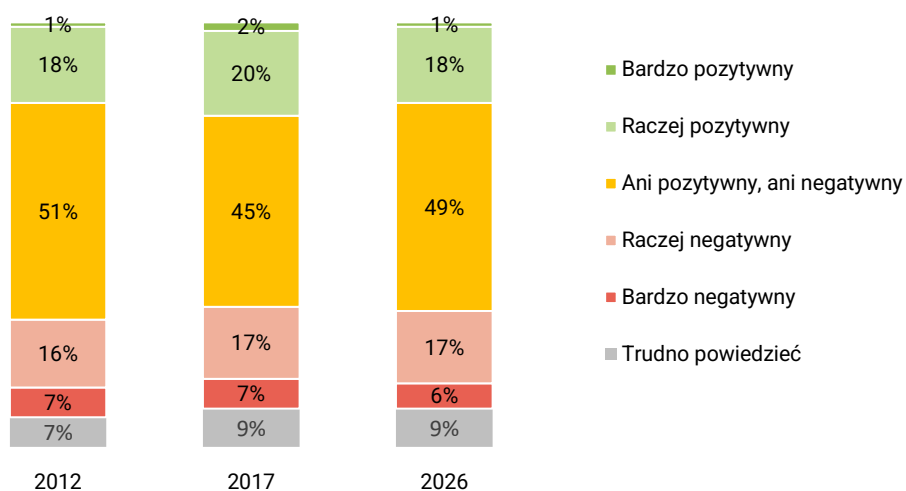
Zdecydowanie lepiej wymiar sprawiedliwości oceniają potencjalni wyborcy ugrupowań koalicji rządzącej – Koalicji Obywatelskiej oraz Nowej Lewicy. Znacznie bardziej sceptyczne oceny charakteryzują wyborców ugrupowań opozycyjnych: Konfederacji Wolność i Niepodległość oraz Prawa i Sprawiedliwość. Najsurowiej wymiar sprawiedliwości oceniają zwolennicy Konfederacji Korony Polskiej.

STOSUNEK DO SĘDZIÓW I ICH NIEZAWISŁOŚCI

Respondenci, zapytani o ogólny stosunek do sędziów, najczęściej określają go jako ambiwalentny (49% wskazań – wzrost o 4 punkty procentowe w porównaniu z poprzednim pomiarem), co może wynikać z ograniczonych doświadczeń w kontaktach z sądami. Niemal jedna piąta ankietowanych (19%) ma do sędziów stosunek pozytywny, zaś blisko jedna czwarta (23%) – negatywny.

CBOS

RYS. 2. Jaki jest Pana(i) ogólny stosunek do polskich sędziów?

Negatywny stosunek do sędziów zdecydowanie częściej wyrażają mężczyźni niż kobiety (29% wobec 17%), a także ankietowani o poglądach prawicowych (35% ocen negatywnych wobec 13% wśród badanych o poglądach lewicowych).

TABELA 2

Na kandydata której partii/ ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Jaki jest Pana(i) ogólny stosunek do polskich sędziów?					
	Bardzo pozytywny	Raczej pozytywny	Ani pozy- tywny, ani negatywny	Raczej negatywny	Bardzo negatywny	Trudno powie- dzieć
	w procentach					
Nowa Lewica*	10	31	49	10	0	0
Koalicja Obywatelska	2	34	49	7	3	5
Konfederacja Wolność i Niepodległość	1	17	52	21	6	3
Prawo i Sprawiedliwość	2	10	42	28	9	10
Konfederacja Korony Polskiej*	3	5	38	30	19	5

* Deklaracje należy traktować z ostrożnością ze względu na niewielkie liczebności w próbie

Najbardziej przychylny stosunek do polskich sędziów charakteryzuje zwolenników Nowej Lewicy (41% pozytywnych ocen), a także potencjalnych wyborców Koalicji Obywatelskiej (36%). Zdecydowanie najsurowiej polskich sędziów oceniają natomiast sympatycy Konfederacji Korony Polskiej, spośród których pozytywną ocenę wystawia mniej niż jeden na dziesięciu badanych (8%), zaś blisko połowa wyraża stosunek negatywny (49%). Duży dystans wobec polskich sędziów charakteryzuje również zwolenników Prawa i Sprawiedliwości.

Polacy są podzieleni w ocenie niezawisłości sędziowskiej – nieco mniejszy jest odsetek badanych przekonanych o tym, że sędziowie przy orzekaniu wyroków nie podlegają żadnym naciskom z zewnątrz (18%), niż osób przeciwnego zdania, a więc uznających, że sędziowie mogą ulegać naciskom z zewnątrz (21%). Połowa respondentów (50%) twierdzi, że w praktyce orzeczniczej różnie bywa – w niektórych przypadkach sędziom udaje się zachować niezawisłość, lecz w innych ulegają oni jakiejś presji z zewnątrz.

CBOS

RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem, sędziowie w Polsce w orzekaniu wyroków są niezawisli, tzn. nie podlegają żadnym naciskom z zewnątrz?

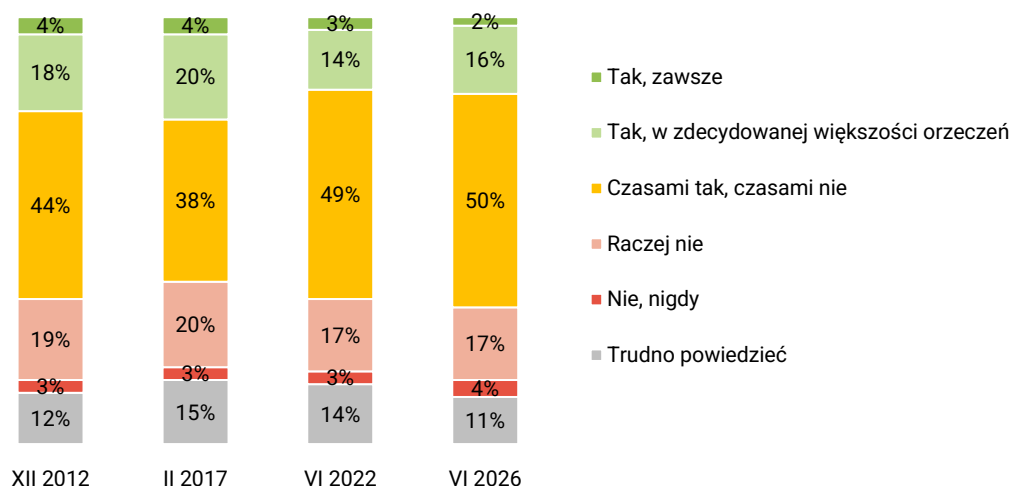

TABELA 3

Na kandydata której partii/ ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy, Pana(i) zdaniem, sędziowie w Polsce przy orzekaniu wyroków są niezawisli, tzn. nie podlegają żadnym naciskom z zewnątrz?			
	Tak	Czasami tak, czasami nie	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Nowa Lewica*	47	28	20	6
Koalicja Obywatelska	21	61	13	5
Prawo i Sprawiedliwość	15	46	27	12
Konfederacja Wolność i Niepodległość	13	52	31	4
Konfederacja Korony Polskiej*	11	54	29	5

* Deklaracje należy traktować z ostrożnością ze względu na niewielkie liczebności w próbie

Deklaracje dotyczące niezawisłości sędziowskiej są powiązane z poglądami politycznymi. Zdecydowanie częściej przekonanie o niezawisłości sędziowskiej wyrażają badani o poglądach lewicowych (26%) niż zwolennicy prawicy (14%).

Niezawisłość sędziowską w większym stopniu podają w wątpliwość wyborcy partii opozycyjnych: obu Konfederacji, a także Prawa i Sprawiedliwości. Zdecydowanie najsilniejsze przekonanie o tym, że sędziowie w Polsce nie podlegają naciskom z zewnątrz, wyrażają wyborcy Nowej Lewicy.

O NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMACH W WYMIARZE SPRAWIEDLIWOŚCI

W tym roku – podobnie jak podczas poprzedniego pomiaru – za pomocą pytania otwartego, w którym ankietowani mają pełną swobodę wypowiedzi, zapytaliśmy Polaków o najważniejsze problemy, jakie napotyka obecnie polski wymiar sprawiedliwości.

Ankietowani – podobnie jak podczas ostatniego pomiaru z 2022 roku – zdecydowanie najczęściej mówili o przewlekłości postępowań: opieszałości sądów, zbyt długim czasie i nieterminowości postępowań sądowych (38%). Drugą spośród najczęściej podnoszonych kwestii było szeroko rozumiane upolitycznienie wymiaru sądownictwa (18%). Ankietowani relatywnie często wskazywali również niesprawiedliwe wyroki jako trzeci z najistotniejszych problemów polskiego wymiaru sprawiedliwości (10%).

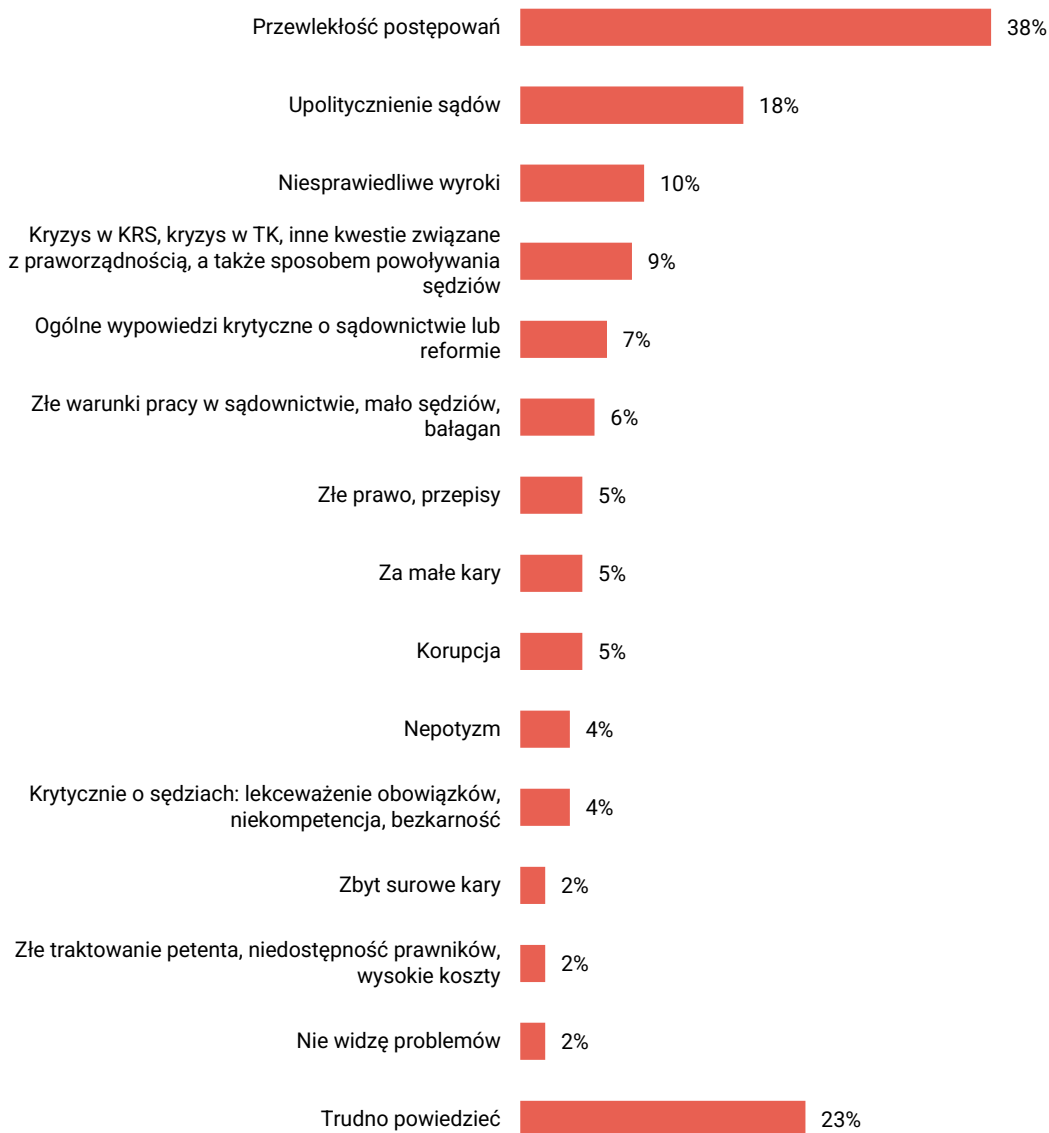
W dalszej kolejności wskazywano ogół kwestii związanych z trwającym od ponad dekady konfliktem politycznym wokół sądownictwa w Polsce. W tym obszarze wymieniano kryzys dotyczący obsady Krajowej Rady Sądownictwa, a także Trybunału Konstytucyjnego oraz szeroko rozumiane problemy z powoływaniem sędziów (9%). Stosunkowo często pojawiały się również ogólnikowe wypowiedzi o charakterze negatywnym pod adresem polskiego wymiaru sprawiedliwości, pozbawione jednak głębszej merytorycznej treści (7%).

Nieco rzadsze były głosy wskazujące na problem złych warunków pracy w sądownictwie, niedostateczną liczbę sędziów czy ogólny bałagan (6%), a także krytyczne oceny obowiązujących przepisów prawnych (5%). Poza tym ankietowani krytykowali zbyt niskie, ich zdaniem, kary (5%) oraz wskazywali na problem korupcji w polskim wymiarze sprawiedliwości (5%). Pojawiały się również głosy piętnujące nepotyzm (4%) bądź wyrażające ogólną krytykę pod adresem sędziów – ich niekompetencji, bezkarności czy lekceważenia obowiązków (4%).

Rzadziej respondenci wskazywali na zbyt wysokie kary (2%) czy też niedostępność prawników i wysokie koszty sądowe (2%).

Blisko jedna czwarta badanych nie potrafiła określić choćby jednego problemu, z którym boryka się obecnie wymiar sprawiedliwości (23%), zaś zaledwie dwóch na stu ankietowanych (2%) stwierdziło, że takich problemów nie widzi.

RYS. 4. Proszę wymienić nie więcej niż trzy, Pana(i) zdaniem, najistotniejsze problemy, które obecnie dotyczą polskiego wymiaru sprawiedliwości.

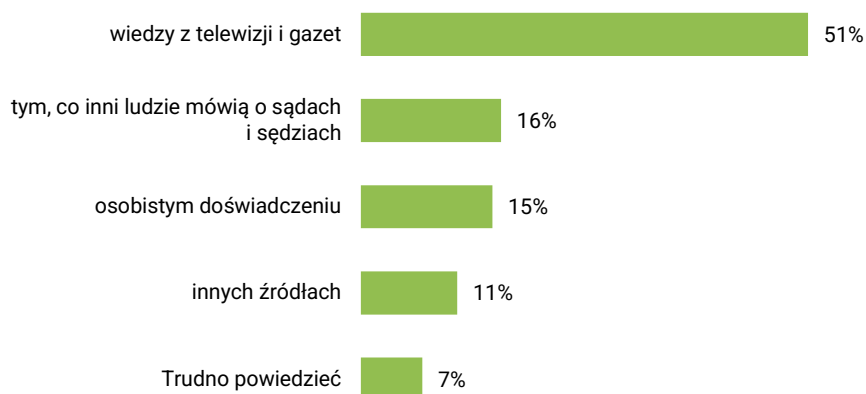

ŹRÓDŁA WIEDZY NA TEMAT WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

Według deklaracji badanych głównymi źródłami ich wiedzy dotyczącej wymiaru sprawiedliwości są media – telewizja i gazety (51%). Dużo rzadziej przekonania ankietowanych kształtowane są na podstawie opinii innych ludzi (16%) czy też własnych doświadczeń (15%). Nieco więcej niż jeden na dziesięciu ankietowanych (11%) deklaruje, że wiedzę na temat wymiaru sprawiedliwości czerpie z innych niż wcześniej wymienione źródła.

CBOS

RYS. 4. Czy Pana(i) poglądy na polskie sądy i sędziów są oparte przede wszystkim na:

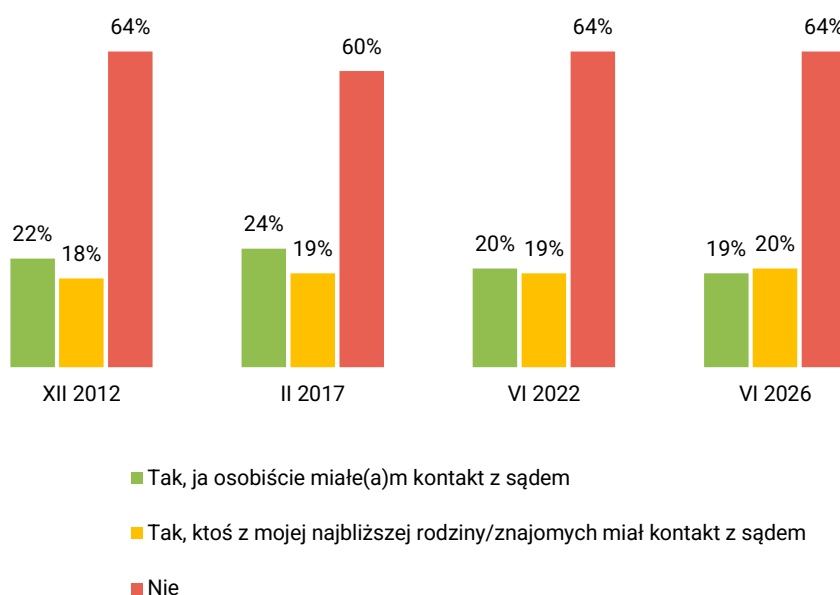

Telewizja i gazety stanowią główne źródła informacji częściej niż przeciętnie dla osób mających 55 lat lub więcej, a także ankietowanych z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym lub zasadniczym zawodowym oraz osób o poglądach lewicowych. Osobiste doświadczenia jako istotne źródło informacji częściej niż przeciętnie wskazują natomiast respondenci w grupach wiekowych 35–44 oraz 45–54 lata, badani zamieszkujący największe miasta, a także ankietowani z wyższym wykształceniem.

OCENY SĄDÓW NA PODSTAWIE OSOBISTYCH DOŚWIADCZEŃ

Z deklaracji badanych wynika, że w ciągu ostatnich pięciu lat ponad jedna trzecia spośród nich (35%) miała kontakt z sądem. Niemal równie często miał on charakter bezpośredni (19%), co dotyczył najbliższej rodziny lub znajomych respondentów (20%). Obecna skala kontaktów z wymiarem sprawiedliwości nie odbiega od zarejestrowanej w poprzednim badaniu na ten temat sprzed czterech lat, natomiast jest nieco mniejsza niż była dziewięć lat temu.

RYS. 5. Czy w ostatnich pięciu latach Pan(i) sam(a) lub ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny, znajomych miał jakąś sprawę albo załatwiał coś i kontaktował się z sądem?

Własne doświadczenia z wymiarem sprawiedliwości częściej niż inni deklarują badani w wieku od 35 do 54 lat, mieszkańcy dużych i – szczególnie – największych miast, respondenci mający wyższe wykształcenie, kadra kierownicza i specjaliści, średni personel i technicy, prywatni przedsiębiorcy, rolnicy i robotnicy niewykwalifikowani, ankietowani uzyskujący wysokie dochody w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym, a także osoby źle oceniając własną sytuację materialną.

TABELA 4

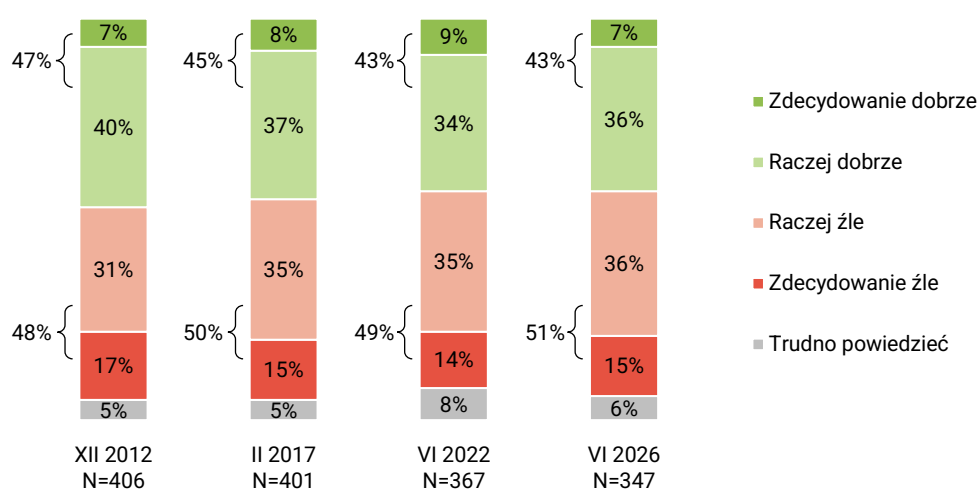
		Odsetek respondentów mających w ostatnich 5 latach:		
		osobisty kontakt z sądem	zapośredniczony kontakt z sądem	osobisty i/lub zapośredniczony kontakt z sądem
Ogółem		19	20	35
Płeć	Mężczyźni	21	20	37
	Kobiety	17	20	34
Wiek	18–24 lata	9	35	39
	25–34	18	25	44
	35–44	25	29	45
	45–54	25	19	39
	55–64	21	14	32
	65 lat i więcej	13	11	22
Wielkość miejscowości zamieszkania	Wieś	17	15	30
	Miasto do 19 999	13	17	27
	20 000 – 99 999	16	23	37
	100 000 – 499 999	24	21	40
	500 000 i więcej mieszkańców	29	35	54
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	14	13	26
	Zasadnicze zawodowe	12	14	26
	Średnie	17	21	33
	Wyższe	28	27	48
Grupa zawodowa	Kadra kierownicza, specjaliści z wyższym wykształceniem	30	30	54
	Średni personel, technicy	30	26	52
	Pracownicy administracyjno-biurowi	18	16	29
	Pracownicy usług	17	20	37
	Robotnicy wykwalifikowani	16	27	36
	Robotnicy niewykwalifikowani	26	14	43
	Rolnicy	25	12	34
	Pracujący na własny rachunek	25	23	39
Dochody <i>per capita</i>	Do 1999 zł	12	14	21
	Od 2000 do 2999 zł	17	15	27
	Od 3000 do 3999 zł	20	26	41
	Od 4000 do 5999 zł	27	22	45
	6000 zł i więcej	28	29	46
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	28	25	42
	Średnie	16	18	32
	Dobre	20	21	37

Wśród osób, które w ostatnich latach zetknęły się z wymiarem sprawiedliwości – czy to bezpośrednio, czy za pośrednictwem kogoś ze swojego bliskiego otoczenia – oceny jego funkcjonowania są bardzo zróżnicowane, niemniej jednak przeważają te krytyczne. Połowa respondentów negatywnie ocenia funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości (51%), natomiast pozytywnie – ponad dwie piąte badanych (43%). Wprawdzie w obu tych grupach przeważają oceny umiarkowane („raczej źle” i „raczej dobrze”), jednak w przypadku opinii krytycznych głosów kategorycznych jest niemal dwukrotnie więcej (15%) niż wśród mających dobre doświadczenia (7%). Na przestrzeni lat opinie Polaków na temat sądów nie zmieniały się w istotnym stopniu. Można jedynie zauważyć, że w roku 2012 były one nieco lepsze niż później.

CBOS

RYS. 6. Jak, w oparciu o te doświadczenia, ocenia Pan(i) działalność sądu?

OPINIE OSÓB, KTÓRE W OSTATNICH LATACH ZETKNĘŁY SIĘ Z WYMIAREM SPRAWIEDLIWOŚCI

Wszystkich badanych, którzy pozytywnie lub negatywnie ocenili funkcjonowanie sądów na podstawie osobistych doświadczeń, poprosiliśmy, żeby w swobodnej odpowiedzi na pytanie otwarte uzasadnili swoje opinie. Dobre doświadczenia wiążą się najczęściej z dwiema kwestiami: szybkością i sprawnością postępowania (25%) oraz korzystnym dla respondenta lub jego bliskich wynikiem (23%). Rzadziej wspominano o sprawiedliwym, zgodnym z prawem wyroku (16%). Co dziesiąty badany mający dobre doświadczenia z wymiarem sprawiedliwości wymieniał dobrą organizację i brak problemów w działaniu sądów (10%). W wypowiedziach mniej niż jednej dziesiątej respondentów pojawiły się ogólne pochwały za profesjonalizm, rzetelność i merytoryczność (7%) oraz głosy uznania pod adresem sędziów i innych pracowników sądów (7%). Co dwudziesty badany uzasadniał swoją ocenę odwołując się do niezależności, bezstronności i obiektywizmu (5%), a jeden na stu ankietowanych (1%) wskazywał na udogodnienia w prowadzeniu postępowania, np. na możliwość załatwienia sprawy przez internet czy prowadzenie rozprawy online. Relatywnie wiele osób (17%) nie potrafiło uzasadnić swojej pozytywnej oceny, odmawiało odpowiedzi lub wypowiadało się zbyt ogólnikowo, aby tę wypowiedź sklasyfikować.

RYS. 7. Dlaczego ocenia Pan(i) działalność sądu **dobrze**?

(N=150)

Wypowiedzi uzasadniające oceny negatywne były bardziej sprecyzowane (ogólniki i braki odpowiedzi stanowiły tylko 7% spośród nich) i koncentrowały się przede wszystkim wokół jednego wątku: przewlekłości postępowań i długiego czasu oczekiwania na rozstrzygnięcie (49%). Dość licznie wyrażano też niezadowolenie z orzeczenia określając je jako niesprawiedliwe lub błędne (20%), albo – rzadziej – jako będące efektem stronniczości, braku bezstronności, a także układów (14%). Około jednej ósmej mających złe doświadczenia z wymiarem sprawiedliwości mówiło o złej organizacji funkcjonowania sądów, biurokracji oraz problemach proceduralnych i komunikacyjnych (13%). Nieco rzadziej deklarowano niekompetencję lub nierzetelność sędziów lub pracowników sądów (11%). Stosunkowo niewielu badanych uzasadniało krytyczną opinię o sądach odwołując się do takich aspektów, jak nieodpowiednie traktowanie ludzi, brak empatii, kultury (5%), wysokie koszty postępowania i obsługi prawnej (3%) oraz złe, niejasne, niezrozumiałe przepisy (2%), które miały zastosowanie w ich sprawie.

RYS. 8. Dlaczego ocenia Pan(i) działalność sądu **źle**?

(N=175)

Polacy na ogół krytycznie oceniają funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości. Również wśród osób, które zetknęły się z sądami w ostatnich latach, przeważają doświadczenia negatywne, choć niewątpliwie opinie w tym przypadku są bardziej zróżnicowane, niż wśród ogółu badanych, którzy w większości budują swoją wiedzę na ten temat na podstawie przekazu medialnego. Niezależnie od tego, czy respondenci mają doświadczenia w tym względzie czy też nie, głównym problemem wymiaru sprawiedliwości jest, zdaniem ankietowanych, przewlekłość postępowań. Co ciekawe, respondenci, którzy mieli dobre doświadczenia z wymiarem sprawiedliwości, chwalili go głównie – obok korzystnego rozstrzygnięcia – właśnie za krótki czas procedowania ich (lub ich bliskich) sprawy. Jeśli chodzi o nastawienie Polaków do sędziów i ich niezawisłości opinie są podzielone, często ambiwalentne, a poza tym zauważalnie kształtowane przez czynniki polityczno-światopoglądowe.

TABELA 1

		Jak Pan(i), ogólnie rzecz biorąc, ocenia działanie wymiaru sprawiedliwości w Polsce?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		26	61	13	984
Płeć	Mężczyźni	23	69	8	473
	Kobiety	28	54	18	510
Wiek	18–24 lata	32	52	16	81
	25–34	25	65	10	133
	35–44	30	60	10	190
	45–54	22	64	14	182
	55–64	28	61	11	142
	65 lat i więcej	21	62	17	256
Miejsce zamieszkania	Wieś	24	63	14	394
	Miasto do 19 999	25	62	13	135
	20 000 – 99 999	26	61	13	185
	100 000 – 499 999	30	55	15	149
	500 000 i więcej mieszk.	26	65	9	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	24	51	25	95
	Zasadnicze zawodowe	25	62	13	213
	Średnie	26	62	12	363
	Wyższe	26	64	11	312
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	62	13	165
	Średni personel, technicy	31	64	5	60
	Pracownicy adm.-biurowi	31	53	15	54
	Pracownicy usług	32	59	10	88
	Robotnicy wykwalifikowani	22	69	9	94
	Robotnicy niewykwalifik.	16	73	10	28
	Rolnicy	20	68	12	32
	Pracujący na własny rach.	24	70	6	61
	Bezrobotni	43	54	3	19
	Emeryci	21	62	17	262
	Renciści	41	43	16	36
	Uczniowie i studenci	33	52	15	43
	Zajmujący się domem i inni	19	55	26	41
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	29	63	8	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	25	67	8	105
	sekt. prywat. poza rolnict.	25	63	12	300
	prywatnym gosp. rolnym	14	70	17	33
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	25	66	9	90
	Od 2000 do 2999 zł	25	58	16	143
	Od 3000 do 3999 zł	30	61	9	147
	Od 4000 do 5999 zł	26	63	12	154
	6000 zł i więcej	20	67	13	133
	Trudno powiedzieć	31	56	13	130
	Odmowa odpowiedzi	22	59	18	184
Ocena własnych war. mater.	Źle	9	73	19	31
	Średnie	19	67	14	282
	Dobre	29	58	12	671
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	24	62	13	52
	Raz w tygodniu	21	66	12	298
	1–2 razy w miesiącu	31	55	14	137
	Kilka razy w roku	27	59	14	273
	W ogóle nie uczestniczy	25	63	12	199
Poglądy polityczne	Lewica	33	55	12	237
	Centrum	32	56	12	254
	Prawica	19	72	8	338
	Trudno powiedzieć	15	56	28	122

TABELA 2

		Jaki jest Pana(i) ogólny stosunek do polskich sędziów?				Liczba osób
		Pozytywny	Ani pozytywny, ani negatywny	Negatywny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		19	49	23	9	985
Płeć	Mężczyźni	19	44	29	7	473
	Kobiety	20	52	17	11	512
Wiek	18–24 lata	17	53	16	14	80
	25–34	15	56	22	7	134
	35–44	19	50	27	4	190
	45–54	25	47	22	6	182
	55–64	21	48	23	8	143
	65 lat i więcej	18	44	24	15	256
Miejsce zamieszkania	Wieś	16	49	24	11	395
	Miasto do 19 999	18	49	22	10	134
	20 000 – 99 999	20	45	27	8	186
	100 000 – 499 999	24	51	15	10	149
	500 000 i więcej mieszk.	26	48	23	3	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	20	39	25	16	96
	Zasadnicze zawodowe	16	49	22	13	215
	Średnie	18	51	22	9	362
	Wyższe	23	48	24	5	312
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	23	46	27	4	165
	Średni personel, technicy	25	47	27	2	60
	Pracownicy adm.-biurowi	27	42	17	13	54
	Pracownicy usług	23	55	18	4	88
	Robotnicy wykwalifikowani	7	66	23	4	95
	Robotnicy niewykwalifik.	16	72	12		28
	Rolnicy	15	53	26	6	33
	Pracujący na własny rach.	22	45	30	3	61
	Bezrobotni	33	36	21	10	19
	Emeryci	17	44	24	14	262
	Renciści	14	30	36	19	36
	Uczniowie i studenci	21	46	14	19	43
	Zajmujący się domem i inni	18	52	8	22	40
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	23	45	28	4	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	21	47	25	7	105
	sekt. prywat. poza rolnict.	19	57	20	4	299
	prywatnym gosp. rolnym	9	63	22	6	33
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	25	40	30	5	90
	Od 2000 do 2999 zł	16	43	31	10	143
	Od 3000 do 3999 zł	24	52	21	3	147
	Od 4000 do 5999 zł	26	47	21	6	154
	6000 zł i więcej	19	58	19	4	133
	Trudno powiedzieć	16	52	17	15	129
Ocena własnych war. mater.	Odmowa odpowiedzi	12	47	24	17	186
	Złe	10	55	14	22	32
	Średnie	13	49	27	11	283
Udział w prakt. religijnych	Dobre	23	48	22	8	670
	Kilka razy w tygodniu	8	43	32	17	52
	Raz w tygodniu	17	48	25	11	299
	1–2 razy w miesiącu	24	46	20	10	136
	Kilka razy w roku	22	50	21	8	273
	W ogóle nie uczestniczy	21	50	25	4	199
Poglądy polityczne	Lewica	28	53	13	5	237
	Centrum	24	49	21	6	254
	Prawica	13	44	35	8	336
	Trudno powiedzieć	11	53	17	19	122

TABELA 3

		Czy, Pana(i) zdaniem, sędziowie w Polsce w orzekaniu wyroków są niezawisli, tzn. nie podlegają żadnym naciskom z zewnątrz?				Liczba osób
		Tak	Czasami tak, czasami nie	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		18	50	21	11	987
Płeć	Mężczyźni	17	50	22	10	473
	Kobiety	19	49	21	11	514
Wiek	18–24 lata	20	40	24	16	80
	25–34	18	50	22	10	137
	35–44	19	51	24	6	190
	45–54	21	48	23	8	183
	55–64	16	56	16	12	143
	65 lat i więcej	16	50	20	14	254
Miejsce zamieszkania	Wieś	17	49	20	14	396
	Miasto do 19 999	14	51	18	17	134
	20 000 – 99 999	17	48	27	8	187
	100 000 – 499 999	22	52	19	7	149
	500 000 i więcej mieszk.	23	51	24	2	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	15	44	20	21	95
	Zasadnicze zawodowe	18	49	20	14	215
	Średnie	17	50	21	12	362
	Wyższe	20	52	23	4	315
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	21	50	25	4	167
	Średni personel, technicy	9	61	28	2	60
	Pracownicy adm.-biurowi	19	45	23	13	55
	Pracownicy usług	23	57	12	8	88
	Robotnicy wykwalifikowani	13	55	21	11	95
	Robotnicy niewykwalifik.	21	35	33	11	28
	Rolnicy	13	47	19	21	33
	Pracujący na własny rach.	23	54	18	5	60
	Bezrobotni	18	34	26	22	19
	Emeryci	16	51	19	14	261
	Renciści	19	27	38	15	36
	Uczniowie i studenci	24	35	25	15	43
	Zajmujący się domem i inni	21	53	9	16	41
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	51	27	5	139
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	17	43	33	7	105
	sekt. pryw. poza rolnict.	20	55	17	8	299
	prywatnym gosp. rolnym	16	50	12	22	33
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	23	47	23	7	89
	Od 2000 do 2999 zł	19	48	20	13	143
	Od 3000 do 3999 zł	18	59	18	4	146
	Od 4000 do 5999 zł	21	46	24	9	154
	6000 zł i więcej	20	54	22	4	133
	Trudno powiedzieć	14	44	23	19	129
	Odmowa odpowiedzi	15	48	20	17	190
Ocena własnych war. mater.	Złe	16	43	18	24	31
	Średnie	14	54	19	13	284
	Dobre	20	48	23	9	672
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	17	46	17	20	52
	Raz w tygodniu	15	49	24	11	298
	1–2 razy w miesiącu	17	46	22	15	136
	Kilka razy w roku	19	54	19	7	272
	W ogóle nie uczestniczy	22	50	22	6	200
Poglądy polityczne	Lewica	26	53	16	5	237
	Centrum	18	52	21	8	253
	Prawica	14	49	28	8	336
	Trudno powiedzieć	14	42	16	28	122

TABELA 4

		Czy Pana(i) poglądy na polskie sądy i sędziów są przede wszystkim oparte na:					Liczba osób
		osobistym doświadczeniu	wiedzy z telewizji i gazet	tym, co inni ludzie mówią o sądach i sędziach	innych źródłach	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		15	51	16	11	7	982
Płeć	Mężczyźni	16	52	13	13	6	471
	Kobiety	15	51	18	9	8	511
Wiek	18–24 lata	9	38	26	18	9	79
	25–34	10	36	24	19	11	135
	35–44	22	43	14	18	4	189
	45–54	20	52	15	8	6	182
	55–64	15	60	15	6	4	143
	65 lat i więcej	12	65	10	4	9	254
Miejsce zamieszkania	Wieś	14	51	16	10	9	391
	Miasto do 19 999	11	59	17	5	8	134
	20 000 – 99 999	15	46	20	16	4	187
	100 000 – 499 999	16	61	10	7	7	149
	500 000 i więcej mieszk.	24	43	13	18	3	121
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	14	56	12	5	13	95
	Zasadnicze zawodowe	11	57	18	6	8	215
	Średnie	14	52	15	12	7	361
	Wyższe	20	45	16	15	4	312
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	20	46	14	16	4	165
	Średni personel, technicy	25	33	27	15		59
	Pracownicy adm.-biurowi	19	39	19	14	9	55
	Pracownicy usług	17	53	13	12	5	88
	Robotnicy wykwalifikowani	15	52	11	12	10	95
	Robotnicy niewykwalifik.	11	48	13	27		28
	Rolnicy	7	43	8	25	17	33
	Pracujący na własny rach.	25	44	22	8	2	60
	Bezrobotni	12	60	15		13	19
	Emeryci	10	66	12	4	8	261
	Renciści	10	52	22	5	11	36
	Uczniowie i studenci	14	37	23	19	8	42
	Zajmujący się domem i inni	11	53	22	4	10	41
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	21	46	17	13	3	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	22	46	17	11	4	105
	sekt. pryw. poza rolnict.	17	46	16	15	6	297
	prywatnym gosp. rolnym	5	56	12	21	7	33
Dochody na jedną osobę	Do 1999 zł	12	54	15	10	9	88
	Od 2000 do 2999 zł	15	56	19	5	5	143
	Od 3000 do 3999 zł	15	55	16	11	3	146
	Od 4000 do 5999 zł	22	48	13	11	6	154
	6000 zł i więcej	17	53	12	14	3	133
	Trudno powiedzieć	8	57	15	12	8	128
	Odmowa odpowiedzi	16	43	16	12	13	187
Ocena własnych war. mater.	Złe	10	48	15	10	17	31
	Średnie	15	50	15	9	10	283
	Dobre	16	52	16	11	5	669
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	16	42	18	7	18	52
	Raz w tygodniu	16	55	14	9	7	298
	1–2 razy w miesiącu	16	52	21	6	5	136
	Kilka razy w roku	14	56	14	10	5	271
	W ogóle nie uczestniczy	15	45	16	20	4	199
Poglądy polityczne	Lewica	17	61	10	8	4	237
	Centrum	16	48	19	11	5	253
	Prawica	14	51	18	15	3	336
	Trudno powiedzieć	14	42	15	6	23	121